

RADA GMINY TRZCINICA
ul. Jana Pawła II 47
63-620 Trzcinica
woj. wielkopolskie

UCHWAŁA Nr IV/37/2019
RADY GMINY TRZCINICA
z dnia 20 lutego 2019 roku

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018 poz. 994 ze zm. 2018 poz. 1000, poz. 1394, poz. 1432, poz. 2500) oraz art.176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2018 poz. 998 ze zm. 2018 poz. 1076, poz. 1544, poz. 2245) uchwała się, co następuje:

- § 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trzcinica.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
- § 4. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Trzcinica.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
mgr Zdzisław Mikołajczyk

Załącznik do uchwały nr IV/37/2019
Rady Gminy Trzcinica
z dnia 20 lutego 2019 roku

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE TRZCINICA
NA LATA 2019-2021**

Opracowany na podstawie
USTAWY

z dnia 9 czerwca 2011r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.)

TRZCINICA 2019

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2019-2021

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 998 ze zm.) nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 cyt. Ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie ich do przyszłych ról społecznych. Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych. Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono w niej jak najdłużej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę , aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby oderwania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny przeprowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzi i normalizacji życia rodzinnego. W swoich zadaniach pracownicy socjalni i asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie

rodziny, a nie zastępowanie rodziców i wypełnianie ich funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienia ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły i możliwości a także pomocy w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny. Asystent nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak również w podjętych działaniach, pokazuje efekty jakie przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły zamierzone efekty.

Pozostawienie rodziny bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodziny i skutkować będzie różnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Podstawowym założeniem programu jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych. Program będzie miał charakter zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

Niniejszy program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie gminy Trzcinica.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018 poz. 998 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 1508 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1390)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r.o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 2137 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.Dz.U. Z 2018 poz.1030 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018 poz.994 ze zm.)
7. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Podstawa do określenia działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 jest analiza osób i rodzin objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z analizy sprawozdań i informacji pozyskanych z instytucji współpracujących z GOPS wynika:

Tabela 1. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2016-2018

	2016	2017	2018
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	174	207	192
Liczba osób w rodzinach	471	569	536

Tabela. 2 Powody przyznania pomocy w latach 2016-2018

POWODY	2016		2017		2018	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
ubóstwo	95	304	84	263	73	206
bezdomność	1	1	0	0	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	39	193	51	250	53	251
bezrobocie	27	77	18	48	17	39
niepełnosprawność	49	103	55	119	46	100
Długotrwała lub ciężka choroba	96	203	121	262	115	255
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	34	123	42	156	37	137

Tabela 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016-2018

	2016	2017	2018
Liczba rodzin objętych wsparciem	5	8	6
Ilość osób w rodzinie objętej wsparciem	17	35	30
Ilość dzieci w rodzinie objętej wsparciem	9	21	19

Tabela 4. Liczba dzieci z terenu gminy Trzcinica przebywających w pieczy zastępczej w latach 2016-2018

	2016	2017	2018
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	8	8	10

Tabela 5. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2016-2018

	2016	2017	2018
Liczba Niebieskich Kart - ogółem	8	12	13
Liczba Niebieskich Kart – rodziny z dziećmi	3	3	3
Liczba powołanych grup roboczych	6	9	9

Rodziny dotknięte przemocą kieruje się do Zespołu Interdyscyplinarnego w Trzcinicy.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2019 – 2021. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej we wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnienie systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne

reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągana w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi i rodzicami w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.

V. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny z terenu gminy Trzcinica wychowujące dzieci oraz rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnienia, dotknięte przemocą i rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VI. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Celem głównym Programu jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Trzcinica.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin poprzez:

- diagnozowanie i monitoring warunków życia,
- zapewnienie bezpieczeństwa materialno - bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości,
- objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki, umożliwienie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego,
- praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny
- zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym,
- monitoring funkcjonowania i wydolności opiekuńczo – wychowawczej rodzin oparty na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dziecka i rodziny,

- zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia,
- podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno – zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia,

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny poprzez:

- systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy,
- rozwijanie systemu wsparcia i poradnictwa, szczególnie psychologicznego i prawnego,
- promowanie wartości rodzinnych poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mających na celu wymianę doświadczeń , poprawianie relacji rodzic – dziecko,
- wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomaganie rodzin i umacniania więzi rodzinnych,
- prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty,)
- podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- realizacja na terenie gminy programów zdrowotnych,
- udział gminy w rządowych i innych programach wspierania rodzin,
- podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom,
- doskonalenie zawodowe pracowników podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie,
- podejmowanie współpracy i wypracowanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzinnego,
- rozwój i wykorzystywanie gminnych baz sportowych w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej,

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym poprzez:

- wyrównanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie wycieczek szkolnych, udział w projektach),
- wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny,
- udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdującym się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzicom,
- prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów,
- organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno – wychowawczych dla uczniów z trudnościami,
- organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami,

- podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień przez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem
- inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,

4. **Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez:**

- prace socjalną z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo – wychowawcze, prowadzona przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny,
- zatrudnienie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia odebrania dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców,
- współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań,
- organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkole oraz w placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo,
- tworzenie i wspieranie działalności świetlic i placówek wsparcia dziennego oraz organizowanie w nich pomocy i opieki dla dzieci w godzinach poza szkolnych,
- prowadzenie monitoringu w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową,
- mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno- edukacyjno- terapeutycznych oraz specjalistycznej konsultacji,
- przyjmowanie do placówek przedszkolnych dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo,
- organizowanie w szkole wobec dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo dostępnych form wsparcia (kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze i inne),

5. **Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy poprzez:**

- realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie,
- promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez,

spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka,

- monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży,
- współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy,
- wspieranie rozwoju i działania podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej,

REALIZATORZY: OPS, Policja, Szkoła, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Rada Gminy, Zespół Interdyscyplinarny

VII. ZASOBY

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy
- Urząd Gminy Trzcinica
- Posterunek Policji w Laskach
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii
- Sąd Rejonowy w Kępnie
- Kuratorzy Sądowi
- placówki służby zdrowia
- placówki oświatowe
- pedagodzy szkolni, specjaliści i terapeuci
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi
- Psycholog

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze,
- ograniczenie szerzenia się patologii,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację Programu będą pochodziły z budżetu Gminy Trzcinica.

X. PODSUMOWANIE

Celem działań profilaktycznych jest zapobieganie negatywnym zjawiskom, zarówno tym, które mogą zaistnieć, jak i tym które już istnieją. Istotne znaczenie mają działania profilaktyczne skierowane do rodzin wymagających wsparcia ze strony osób i instytucji powołanych do tego zadania.

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia dzieci i ich rodzin. Wsparcie rodziny może odnieść pozytywny skutek wówczas, gdy zostaną stworzone warunki do wyeliminowania negatywnych czynników zakłócających jej rozwój. Szansą na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku jest wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału poprzez zdobycie nowych umiejętności w funkcjonowaniu rodziny. Pomoc na rzecz rodzin nakierowana powinna być na wykorzystanie własnych zasobów i możliwości a jeśli to zawodzi wówczas rodzina wymaga specjalistycznego wsparcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

mgr Zdzisław Mikolajczyk

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR IV/37/2019
RADY GMINY TRZCINICA
z dnia 20 lutego 2019 roku

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Zgodnie z treścią art.179 art.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.z 2018r. poz. 998 ze zm.) Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymywanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Tylko zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę pomoże skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Ważne aby pomoc specjalistyczna (psychologiczna, prawna i socjalna) mogła być dla tych rodzin bezpłatna. System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został stworzony dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony ich praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wobec powyższego niniejsza uchwałę należy uznać za konieczną i uzasadnioną.

WÓJT GMINY

mgr Grzegorz Hadzik